

¡BOMBA!

La idea de Ygnacio y Mina nos dio mes de fotografía; 40 años y no termina tanta luz, tanta alegría

K'untzil

Miércoles 18 de diciembre de 2024

CAMPECHE · YUCATÁN · QUINTANA ROO · AÑO 10 · NÚMERO 2386 · www.lajornadamaya.mx

U xma' noja'an beeta'al kool yéetel u seen k'a'abéetkunsal ba'ale' ku p'atik ich sajbe'entsil lu'um: ONU

Afp / 30
Oochel Efe

U jach táaj k'a'abéetkunsal ba'al yéetel u beeta'al kool xma' no'ojanile' ku beetik k'aast'í' yóok'ol kaab yéetel ti' u máan k'iin, le beetike' ku p'aatal ich sajbe'entsil u jejeláasil kuxtal yaan je'el bix u áaresifesil koral, tu ya'alaj jump'éel noj k'a'anan tsool meyaj beeta'ab tumen ONU.

Xaak'al meyajta'abe' beeta'ab tumen junmúuch' máako'ob jach kaambanaja'ano'ob yóok'olal biodibersidaad te'el ONUo, ts'o'oke' ku

ye'esik bix yanik u talamil u chéejel jejeláas ba'alo'ob te'el yóok'ol kaabo, u k'éexel bix u máan k'iin yéetel u sajbe'entsil u chéejel ja, janabe'enba'al yéetel toj óolal, je'el bix xan ba'ax yaan u yil wiinik ti'al u yúuchul le ba'alo'oba.

Xáanchaj óoxp'éel ja'ab táan u beeta'al le xaak'ala, jets'a'ab tumen óoli' kex 150 jala'acho'ob tu jo'olaj beeta'ak kéet tsikbalo'ob, ts'o'oke' ku jets'ik jayp'éel ba'alo'ob ma' jach utstako'obi' ka'alikil úuchik u

beeta'al múuch'tambalo'ob tumen ONU yóok'olal ba'alo'ob yaan ba'al u yil yéetel yóok'ol kaab.

U tsikbalta'al jujumpáayil je'el ba'axak yóok'olal le talamilo'obo' ku beetik u xóot'ol u beel le uláak' ba'alo'obo, beey a'alab Plataforma Intergubernamental Científico-Normativa sobre Diversidad Biológica y Servicios de los Ecosistemas (IPBES).

«Sáasil yanik sajbe'entsil ku yantal kéen kts'aataant le talamilo'oba, ku maas

k'astal uláak'o'ob», tu ya'alaj Paula Harrison, juntúul ti' u yuumilo'ob le xaak'alo.

Meyaj ku ya'alike, u seen chokoital u ja'il k'áak'náabo'obe, u seen chu'ukul kay yéetel u k'askúunsal ja'e táan u chéejisik u áaresifesil koral yaan.

Wa ka chéeejeke, yaan u beetik k'aas ti' mil miyoonesil máako'ob ku k'a'abéetkunsiko'ob áaresifes ti'al u tséentikubáajo'ob, yóok'olal u náajalo'ob ti' turismo yéetel tumen ku k'a'atal u beel k'amkach cháako'ob.